

**Resmî Haritaların Ötesinde Kolonyal-
Yerleşimcilik: “Halamish” Kolonyal Yerleşim
Alanı Kendi Alanının 10 Katından Fazlasını
Nasıl Kontrol Ediyor?**

Rapor/ Sömürgeci Yerleşimcilik ve Irkçı Ayrımcı Duvar Araştırmaları

Resmî Haritaların Ötesinde Kolonyal- Yerleşimcilik: “Halamish” Kolonyal Yerleşim Alanı
Kendi Alanının 10 Katından Fazlasını Nasıl Kontrol Ediyor?

Yazar: Nouredine Araj

Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi

10 Ağustos, 2026

COPYRIGHT © 2026

Bu yayının tüm hakları Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi'ne aittir. Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi'nin izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Vizyon Siyasi Kalkınma Merkezi; siyasi kalkınma meselelerinde, karar almada ve demokratik değerlerin ve itidalli olma değerinin yüceltilmesinde uzman bir kaynak olmaya çalışan bir araştırma merkezidir.

Toplumlar inşa etmeleri, medeni ülkeler kurmaları ve kendi geleceklerini kendileri belirleme, - hürriyet-eşitlik-insanlık onurunu ayakta tutma ilkelerine dayalı bir demokrasi kurmaları için; bölgedeki fertlerin, cemaatlerin ve partilerin; siyasi güçlerinin ve imkânlarının geliştirilmesine ve şiddeti ve yandaşlığı bırakmaya yardımcı olan; ölçülü olma, çoğulculuk, itidalli olma, hoşgörü ilkelerinin manalarının derinleştirilmesi ve halkların (özellikle de Filistin Halkı) sosyal ve sivil haklarını kazanmalarına katkı sağlamak Merkez'in hedeflerindendir.

Vision Center for Political Development

İOSB Mah. Metal-İş Sanayi Sitesi, Metro34 İş Merkezi 3. Kat NO:45, 34480 Başakşehir/İstanbul
Tel: +90 212 631 0107
www.vision-pd.org/tr

Resmî Haritaların Ötesinde Kolonyal- Yerleşimcilik: “Halamish” Kolonyal Yerleşim Alanı Kendi Alanının 10 Katından Fazlasını Nasıl Kontrol Ediyor?

Haziran 2024’te, “Dini Siyonizm” Partisi’nin kapalı bir toplantısında İsrail Maliye Bakanı Bezalel Smotrich, Peace Now (Şimdi Barış) örgütünden bir araştırmacı tarafından sızdırılan bir [ses kaydında](#), İsrail hükümetinin Batı Şeria’daki Siyonist yerleşimleri kamuoyunun dikkatinden uzak biçimde genişletmek için kullandığı mekanizmanın bir bölümünü açıkladı.

Smotrich, İsrail Savunma Bakanlığı bünyesinde ayrı bir sivil mekanizma oluşturulması için çalıştığını ve böylece doğrudan hükümet kararıyla ilhak ilan etmeksizin yerleşim faaliyetlerine ilişkin adımların atılabildiğini belirtti. Smotrich’e göre amaç, uluslararası kamuoyunun mümkün olduğunca az dikkatini çekecek şekilde Batı Şeria’yı ilhak etmektir.

Smotrich’in açıklamaları yalnızca siyasi bir söylemden ibaret değildi; aksine sahada kurumsallaştırılmaya çalışılan bir süreci yansıtıyordu. Smotrich ile Savunma Bakanı arasında 23 Şubat 2023 tarihinde imzalanan [mutabakat zaptı](#) ve ardından Mayıs 2024’te çıkarılan [askerî emir](#) ile 1967’den bu yana Batı Şeria’yı yöneten askerî idarenin geniş yetkileri, Savunma Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve doğrudan Smotrich’e bağlı yeni bir sivil yönetime devredildi. Bu yetkiler arasında arazi tescili, arazilerin “devlet arazisi” ilan edilmesi, planlama ve inşaat süreçleri, altyapı, yıkım emirlerinin çıkarılması ve yerleşimci kolonyal karakolların geriye dönük olarak yasallaştırılması yer aldı. Smotrich ayrıca bu yeni yönetimin başına terörist yerleşimci hareketin önde gelen isimlerini atadı.

Smotrich’in söz konusu açıklamalarını ve bunların sahadaki yansımalarını anlamak açısından, Uluslararası Kriz Grubu’nun Ekim 2025’te yayımladığı [rapor](#) dikkat çekicidir. Rapora göre, İsrail’in Batı Şeria’daki yönetim sistemini yeniden yapılandırması yalnızca yetkilerin askerî kurumlardan sivil mekanizmalara aktarılmasıyla sınırlı kalmamış, aynı zamanda kontrolün niteliğinde de önemli bir dönüşüme yol açmıştır. Bu nedenle artık sömürgeci yerleşimlerin sayısı veya resmî olarak el konulan arazilerin yüzölçümü gibi geleneksel göstergeler, İsrail’in sahadaki fiilî hâkimiyetinin gerçek boyutunu yansıtmamaktadır.

Raporda, sivil yetkilerin İsrail devlet kurumlarına devredilmesinin yanı sıra yerleşim karakollarının yasallaştırılması, yol ağının genişletilmesi ve arazi tesciline yönelik düzenlemelerin, sömürgeci yerleşim alanlarının resmî olarak ilhak edilmesine veya hukuki sınırlarının değiştirilmesine gerek kalmadan İsrail’in kontrol alanını genişletmesine imkân sağlayan bir sistem oluşturduğu belirtilmektedir. Böylece fiilî kontrol alanları, resmî haritalarda veya sömürgeci [yerleşimlerin genişlemesini](#) ölçmek için kullanılan istatistiklerde gösterilenden çok daha geniş bir boyuta ulaşmıştır. Rapor, bu dönüşümler sonucunda resmî bir ilhak kararı alınmamış olsa dahi Batı Şeria’nın geniş kesimlerinde İsrail egemenliğinin fiilen uygulanır hâle geldiği sonucuna varmaktadır. Bu durum, son yıllarda aşamalı olarak şekillenen sahadaki gerçekliği açıklamada sayısal verilerin ve hukuki sınırların giderek yetersiz kaldığını göstermektedir.

Bu çalışma, Ramallah ve el-Bire vilayetinin kuzeybatısında bulunan **Halamish sömürgeci yerleşim alanını**, gayriresmî yerleşim genişlemesinde kullanılan mekanizmaların bir örneği olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Söz konusu mekanizmalar, **A ve B bölgeleri olarak sınıflandırılan araziler de dâhil olmak üzere**, Filistinlilerin geniş alanlara erişimini

engellemeye yönelik birbiriyle bağlantılı çeşitli yöntemleri kapsamaktadır. Bu yöntemler aracılığıyla kolonyal yerleşimlerin fiilî nüfuz ve kontrol sınırları sürekli genişletilmekte; böylece söz konusu kolonyal yerleşimin gerçekte kontrol ettiği alan, yapılaşmış alanının katbekat üzerine çıkmaktadır.

El Koyma ile “Tahsis” Arasında: Doğal Alanların Kontrolünde Hukuki Ayrım

Bu dönüşümler, Siyonist yerleşimlerin resmî sınırlarını değiştirmeden toprak üzerindeki kontrolün genişletilmesine imkân sağlayan bir dizi hukuki ve idari araç üzerinden somutlaşmaktadır. Doğal alanlar, resmî bir karar ilan edilmeksizin uygulanan bu kontrol biçiminin en belirgin örneklerinden biridir. İsrail bu alanlarda, “el koyma” ile “tahsis” arasında ayrım yapan hukuki bir mekanizma kullanmaktadır.

El koyma işlemi, arazinin mülkiyetini sahiplerinden alırken; “tahsis” uygulamasında arazi kâğıt üzerinde Filistinli sahibinin adına kayıtlı kalmaya devam etmektedir. Ancak arazi “doğa koruma alanı”, “ormanlık alan” veya “arkeolojik alan” olarak sınıflandırılarak İsrail Doğa ve Parklar İdaresi’nin yetkisine tabi hâle getirilmektedir. Bu statü; yapılaşmanın, tarımsal faaliyetlerin, kuyu açılmasının ve doğal yapının değiştirilmesinin engellenmesi anlamına gelmektedir.

İr Amim örgütünde faaliyet gösteren İsrailli aktivist Aviv Tatarsky bu mekanizmayı şu sözlerle açıklamaktadır: “Toprakların önemli bir bölümünün Filistinlilere ait olduğu işgal altındaki bölgelerde kullanılan yöntemlerden biri, araziye resmen kamulaştırmadan almak ve ardından bu arazinin bir anda İsrailli bir kurumun yetkisi altında kalmasını sağlamaktır.”¹

Akademisyen Irus Braverman ise bu ayrımı, “kılı kırk yaran; Filistinlilerin mülkiyet hakkını içeriğinden tamamen boşaltırken biçimsel hukuki meşruiyeti koruyan bir formülasyon” olarak nitelendirmektedir.²

İsrail’in 1998 tarihli **Milli Parklar ve Doğa Koruma Alanları Yasası**, bu politikayı pratik kısıtlamalara dönüştürmektedir. Yasa, Doğa ve Parklar İdaresi’nden izin alınmadığı sürece yapılaşmayı, arazinin tarıma elverişli hâle getirilmesini, kazı yapılmasını, herhangi bir yapı veya tesis kurulmasını ve alanın doğal niteliğinin değiştirilmesini yasaklamaktadır.³ Dolayısıyla arazi sahipleri, toprakları kendi adlarına kayıtlı kalmaya devam etse dahi yeni ağaç dikememekte, kuyu açamamakta, depo veya konut inşa edememektedir.

Doğa ve Parklar İdaresi söz konusu alanları Siyonist yerleşimlerin bölgesel konseyleriyle iş birliği içinde yönetmektedir. Böylece arazi kullanımını düzenlemekle yetkili kurum ile bu arazilere getirilen kısıtlamalardan yararlanan sömürgeci yerleşimci kurumlar arasında doğrudan bir koordinasyon mekanizması ortaya çıkmaktadır.⁴

Doğal alanlar üzerindeki kontrol; yeni Siyonist yerleşimlerin kurulması, sömürgeci yerleşim karakollarının oluşturulması veya doğa koruma alanlarının ilan edilmesiyle sınırlı değildir.

¹ Irus Braverman, “Nof Kdumim: Remaking the Ancient Landscape in East Jerusalem’s National Parks,” *Environment and Planning E: Nature and Space* (2020), s. 23.

² A.g.e., s. 24.

³ Rawan Samamra, *Doğa Koruma Alanları ve Milli Parklar: Doğayı Koruma Gerekçesi Altında Yerleşimci Genişlemesi*, Yüksek Lisans Tezi, Birzeit Üniversitesi, 2021, ss. 70–71.

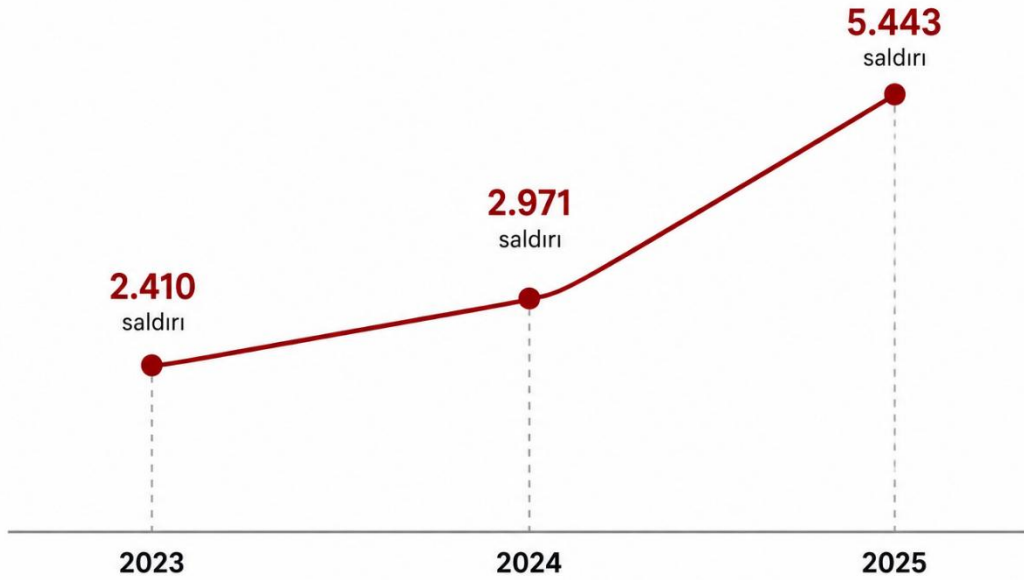
⁴ Isaac, Rami K., C. Michael Hall ve Freya Higgins-Desbiolles, ed., *The Politics and Power of Tourism in Palestine*. London: Routledge, 2018.

Bunun yanı sıra daha az görünür ancak etkisi daha güçlü başka bir yöntem de Siyonist yerleşimci şiddeti ve terörü olarak öne çıkmaktadır.

7 Ekim 2023'ten bu yana Siyonist yerleşimcilerin sistematik biçimde uyguladığı şiddet, Filistinlilerin sömürgeci yerleşim alanlarının dışındaki geniş bölgelere erişimini fiilen engelleyerek toprak üzerindeki kontrol sınırlarını yeniden şekillendiren bir araç hâline gelmiştir. Bu durum özellikle Siyonist yerleşimlerin yakınındaki ormanlık alanlar, meralar, vadiler ve tarım arazilerinde belirginleşmektedir. Dolayısıyla sömürgeci yerleşimci kontrolünün sınırları yalnızca haritalar veya askerî emirlerle değil, aynı zamanda saldırıya uğrama korkusunun sürekliliğiyle de çizilmektedir. Bu korku, resmî bir yasaklama kararı bulunmasa dahi Filistinlilerin topraklarına erişmesini ve bu arazileri kullanmasını engellemektedir.

Batı Şeria'da Terörist Yerleşimci Saldırıları

Son 3 Yılda Yerleşimci Terörü

Kaynak: Duvar ve Yerleşimlerle Mücadele Komisyonu

Yerleşimci saldırılarındaki sürekli artış, bu dönüşümü açık biçimde ortaya koymaktadır. 2023 yılı boyunca 2.410'dan fazla saldırı kaydedilirken, bu sayı 2024'te 2.971'in üzerine, 2025'te ise 5.443'ün üzerine çıkmış; böylece her yıl bir önceki yıldan daha yüksek bir saldırı düzeyi kaydedilmiştir.⁵ Bu saldırıların etkileri doğrudan kayıplarla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda toprağın kullanım biçimini de değiştirmektedir. Son yıllardaki hasat dönemlerinde binlerce Filistinlinin tarlalarına ulaşması, zeytinlerini toplaması veya arazilerini ekmesi engellenmiştir. Bu durum özellikle Siyonist yerleşimlerin çevresindeki tarım arazilerinde yoğunlaşmaktadır. Yaşanan gelişmeler tarımsal üretimin azalmasına ve zeytinyağı fiyatlarının yükselmesine de yansımıştır. Nitekim geçmiş yıllarda Batı Şeria'nın bazı bölgelerinde bir teneke zeytinyağının

⁵ Duvar ve Yerleşimlerle Mücadele Komisyonu, "Yerleşimci Saldırıları: Yerleşimci Saldırılarına İlişkin Güncellemeler," İnteraktif Haritalar, erişim tarihi: 28 Temmuz 2026: [Kaynak](#)

fiyatı yaklaşık 277 ABD dolarına kadar yükselirken, daha önce bu rakam 130 ABD dolarını geçmiyordu.

Rakamların Göstermediği Gerçeklik: Halamish Yerleşimi Örneği

Yukarıda aktarılan veriler, daha önce de belirtildiği üzere, Siyonist yerleşimlerin toprak üzerindeki kontrol alanının giderek genişlediğine işaret etmektedir. Ancak bu rakamlar, söz konusu kontrolün gündelik hayatta nasıl tesis edildiğini ve Siyonist yerleşimlerin resmî sınırları ile İsraili yerleşimcilerin sahada fiilen hâkimiyet kurduğu alan arasındaki farkı ortaya koymamaktadır.

Filistinlilerin erişiminin imkânsız hâle geldiği araziler, terk edilmek zorunda kalınan su kaynakları, kapalı alanlara dönüşen ormanlık bölgeler ve kullanılamaz hâle gelen meralar; yalnızca sömürgeci yerleşim alanlarının sayısını veya yapılaşmış alanlarını ölçen geleneksel istatistiklerin dışında kalmaktadır. Resmî olarak kayda geçirilen alan ile sahada fiilen dayatılan kontrol arasındaki bu farkı ortaya koymak açısından **Halamish/Neve Tzuf sömürgeci yerleşim alanı**, ilan edilmemiş kontrol mekanizmalarını anlamak için çarpıcı bir örnek teşkil etmektedir. Bu örnek, sınırlı bir yüzölçümüne sahip bir Siyonist yerleşimin hukuki ve askerî araçlarla yerleşimci şiddetini bir arada kullanarak yapılaşmış sınırlarının katbekat ötesindeki bir alanda nasıl nüfuz kurabildiğini göstermektedir.

Neve Tzuf yerleşimi, 1 Kasım 1977’de Ramallah’ın kuzeybatısındaki tepelerde, o dönemde “On İki Yerleşim Operasyonu” olarak bilinen girişim kapsamında ve “Yahuda ve Samarya’da Yerleşim Planı Önerisi, 1977 Yazı” doğrultusunda kuruldu. Siyonist yerleşim, Deyr Nizam, Nebi Salih ve Ümm Safa köylerinin arazileri üzerinde oluşturuldu. İlk aşamada, İngiliz Mandası döneminden kalma ve daha sonra Ürdün ordusu tarafından kullanılan bir polis merkezi binası kullanıldı. Bina daha sonra İsrail Sınır Polisi’nin karargâhına dönüştürüldü ve 1972’de tahliye edildi.

Yerleşim ilk döneminde eş zamanlı olarak iki farklı çekirdek grup etrafında şekillendi: “**Neve Tzuf**” adı verilen dinî grup ile “**Neve Tzelah**” adlı seküler grup. Yerleşimci terörist aileler bu dönemde son derece sıkışık koşullarda, odalarda ve eski gözaltı hücrelerinde yaşadı. Seküler grup bölgeye gelişinden yaklaşık bir ay sonra tamamen ayrılırken, ilerleyen dönemde dinî grubun da büyük bölümü yerleşimi terk etti. Geriye kalan aileler ise Deyr Nizam ve Nebi Salih sakinlerinin illegal Siyonist yerleşime karşı İsrail mahkemelerinde açtıkları davanın sonucunu bekleyerek bölgede kalmayı sürdürdü. Bu dava, İsrail yargısı önünde sömürgeci yerleşimlere karşı açılan türünün ilk örneğiydi. Ancak mahkeme, arazide önemli bir değişiklik meydana geldiğini göstermediğine hükmettiği hava fotoğraflarına dayanarak davayı reddetti.⁶

Yerleşim resmen kurulduğunda “Halamish” adını taşımasına rağmen, Siyonist yerleşimciler arasında “Neve Tzuf” adıyla anılmaya devam etti. Yerleşimin resmî internet sitesinde de kullanılan bu isim, 2018 yılında İsrail makamları tarafından resmen kabul edildi. Bu Siyonist yerleşim başlangıçta 110 dönümlük bir alan üzerine kurulmuştu. Bunun 70 dönümü Filistinlilere ait özel mülkiyet, 40 dönümü ise daha önce Ürdün ordusunun kullanımında bulunan arazilerden oluşuyordu. Yerleşim daha sonra Deyr Nizam ve Nebi Salih köylerinin

⁶ *Al-Tali'a* Gazetesi Arşivi, “Nebi Salih ve Deyr Nizam Köyü Sakinlerinin Açtığı Yerleşimlere Karşı İlk Dava,” 25 Mayıs 1978.

arazileri üzerinde kademeli olarak genişledi; kuruluşunun yalnızca ilk yılında yaklaşık 600 dönüm arazi “askerî ihtiyaçlar” gerekçesiyle el konularak yerleşimin kontrolüne dâhil edildi.⁷

İsrail Merkezi İstatistik Bürosu’nun en güncel verilerine göre, 2024 yılı sonu itibarıyla Siyonist yerleşimin nüfusu yaklaşık 1.500 yerleşimciye ulaşmıştır. Yerleşimde yaklaşık 240–330 aile yaşarken, yaklaşık 100 konut biriminin de inşası devam etmektedir.⁸

2017’den Günümüze: Kendi Alanının 10 Katını Kontrol Eden Bir Sömürgeci Yerleşim

2017 yılında Ömer el-Abd’in Halamish yerleşiminde gerçekleştirdiği bıçaklı saldırının ardından İsrail güçleri, sömürgeci yerleşimin sahadaki sınırlarını yeniden şekillendirmeye başladı. Halamish yerleşimi ile yakınındaki Tzofit yerleşim karakolu arasındaki ana yol üzerinde —aynı zamanda Ramallah kentine ulaşımı sağlayan başlıca güzergâhlardan biri— İsrail ordusu, işlevi itibarıyla Irkçı Ayrım Duvarı’nı andıran alçak bir beton bariyer inşa etti. Bu bariyer, Siyonist yerleşim ile karakol arasında kalan alanı izole ederek Filistinlilerin buradaki arazilerine ulaşmasını engelledi. İsrail ordusundaki yetkililer, arazi sahiplerine bölgenin bir “doğa koruma alanı” olduğunu ileri sürerek uygulamayı gerekçelendirdi. Oysa bölge resmen doğa koruma alanı ilan edilmemiş, arazilere hukuken el konulmamış ve arazi sahiplerine bu statü değişikliğine ilişkin herhangi bir bildirimde bulunulmamıştı.

Bölgedeki arazi sahiplerinden Bassam et-Temimi, İsrail ordusunun arazi sahiplerinin topraklarına ulaşmasını engellediğini ve zeytin hasadı yapmak veya araziyi ekip biçmek için izin alınmasını şart koştuğunu belirtiyor.⁹ Temimi durumu şu sözlerle anlatıyor: “Arazi sahiplerinin bir kısmı izin başvurusunda bulundu ancak hiç kimseye izin verilmedi. İzin uygulamasının asıl amacı zaten bizim toprağa ulaşmamızı engellemek. Bize buranın doğa koruma alanı olduğunu ve izin almamız gerektiğini söylediler. Oysa burası zeytinlik; ağaçları babam dikti ve burada yüzlerce yıldır yetişen yabancı bitkiler var.”

Beton bariyerin inşa edilmesinin ardından İsrail buldozerleri, ana yolun altından geçerek Halamish yerleşimini yakındaki Tzofit yerleşim karakoluna bağlayan yeni bir yol açtı. Bu adım, söz konusu karakolun gelecekte Halamish’in yapılaşmış alanına dâhil edilmesi için gerekli altyapının hazırlandığına işaret etmektedir. Bu durum aşağıdaki görselde de görülmektedir.

Sarı çizgi, Halamish yerleşimi ile Tzofit yerleşim karakolu arasına yerleştirilen beton bariyerin konumunu göstermektedir. Çizginin alt kısmında ise İsrail güçleri tarafından açılan toprak yol görülmektedir.

⁷ Arazi Araştırmaları Merkezi (ARIJ), “Nebi Salih Köyündeki Filistin Toprakları Üzerinde ‘Halamish’ Yerleşiminin Genişletilmesi,” İsrail Kolonizasyon Faaliyetlerini İzleme Projesi (POICA), 5 Ağustos 2012, erişim tarihi: 25 Temmuz 2026.

⁸ İsrail Merkezi İstatistik Bürosu, 2024.

⁹ Nebi Salih köyü sakinlerinden Bassam et-Temimi, araştırmacı tarafından gerçekleştirilen kişisel görüşme, 27 Temmuz 2026.

Sarı çizgi, Halamish yerleşimi ile Tzofit yerleşim karakolu arasına inşa edilen duvarın konumunu göstermektedir. Duvarın alt kısmında ise İsrail güçleri tarafından açılan toprak yol görülmektedir.

Filistinlilerin girmesinin engellendiği doğal alanlar, Siyonist yerleşimin yalnızca bu tarafıyla sınırlı değildir. Yerleşimin diğer tarafında, Beytillu köyü yönünde, Halamish ile Beytillu yakınlarındaki Nahliel yerleşimi arasındaki yolun çevresinde bulunan alanların tamamı, İsrail denetimine tabi doğal ormanlık alanlar olarak sınıflandırılmaktadır. Bölgedeki İsrailli yetkililer, bu alanların tamamı resmen doğa koruma alanı ilan edilmemiş olmasına rağmen, Filistinlilere girişin yasak olduğunu bildirmektedir. Arazi sahiplerinin bu topraklarda herhangi bir müdahalede bulunmasına, doğal yapıyı değiştirmesine ve hatta tarımsal faaliyet yürütmesine izin verilmemektedir. Buna karşın arazilerin mülkiyeti hâlen Filistinli sahiplerinin adına kayıtlıdır.

Aynı dönemde İsrail ordusu, 2017’de Ömer el-Abd’in gerçekleştirdiği saldırının ardından, Nebi Salih ile Beytillu köylerini birbirine bağlayan ana yolun sonunda bulunan Halamish kavşağında [kalıcı bir kontrol noktası](#) kurdu. İlk yıllarda buradan geçen Filistinliler, zaman zaman bir saatten uzun sürebilen sıkı aramalara tabi tutuldu. Bu uygulama zaman içinde Filistinlilerin yolu kullanmaktan büyük ölçüde vazgeçmesine yol açtı. Bölgedeki köyleri Ramallah’a bağlayan alternatif güzergâhların bulunması nedeniyle halkın çoğu bu yoldan geçmemeyi tercih etti. Böylece yol, Filistinliler açısından ulaşım işlevini giderek kaybederken, neredeyse yalnızca Yahudi yerleşimci trafiğine hizmet eden bir güzergâha dönüştü. Bu durum 2022 yılı sonuna kadar devam etti. Daha sonra İsrail ordusu Filistin araçlarının bu yoldan geçişini tamamen engelledi. Böylece yolun kapatıldığına veya yola el konulduğuna ilişkin herhangi bir resmî karar açıklanmaksızın, güzergâh üzerinde fiilî İsrail kontrolü tesis edilmiş oldu.

Bu kontrol, sömürgeci yerleşimin doğrudan çevresinin de ötesine uzandı. 7 Ekim 2023'ten bu yana terörist yerleşimciler, kontrol noktasından Beytillu köyüne kadar uzanan yol boyunca [Filistinlilerin geçişini ve bölgede bulunmasını engellemektedir](#). Yerleşimciler ayrıca Deyr Nizam ile Beytillu köylerinin ortasında bulunan ve daha önce fiilen Filistin Yönetimi'nin denetiminde olan Vadi ez-Zerka Doğa Koruma Alanı üzerinde de fiilî kontrol kurmuştur. Bunun yanı sıra Halamish ile Nahliel yerleşimi arasındaki kapatılan yolun her iki tarafına yayılan doğal ormanlık alanlara Filistinlilerin erişimini de engellemektedirler. Arazi sahipleri, İsrail ordusunun kendilerine “İsrailli yerleşimcilerle sürtüşme yaşanmaması” gerekçesiyle bu bölgelere girmemeleri gerektiğini bildirdiğini aktarmaktadır. Ayrıca söz konusu arazilerin doğal ormanlık alan olduğu gerekçesiyle topraklarını işlemeleri veya herhangi bir değişiklik yapmaları da yasaklanmıştır.

Siyonist yerleşimci söyleminde ise bu kontrol geçici bir durum olarak değil, Ramallah'ın batısında yeni sömürgeci yerleşim karakollarının kurulmasına yönelik bir hazırlık aşaması olarak sunulmaktadır. Bir yerleşimci tarafından kaleme alınan [makalede](#), “Binyamin Bölgesi”nin doğu ve orta kesimlerinde yaygınlaşan “tepeler ve çiftlikler” yerleşim modelinin batı kesimine, yani Halamish'in bulunduğu bölgeye taşınması açıkça önerilmektedir.¹⁰ Makalede Ramallah'ın batısındaki yerleşimler arasında kalan geniş alanlar, “Yahudi yerleşiminden yoksun” bölgeler olarak tanımlanmakta ve bunun nedenlerinden biri olarak arazilerin büyük bölümünün B Bölgesi statüsünde bulunması gösterilmektedir. Bölgede yürütülen faaliyetlerin hedefi ise Vadi ez-Zerka'da yerleşim kurmak, vadideki su kaynakları üzerinde kontrol sağlamak ve çevredeki “Arap bloklarını birbirinden ayırmak” şeklinde ifade edilmektedir.

Aynı makalede, Siyonist yerleşimcilerin yazının kaleme alınmasından yaklaşık iki ay önce vadinin içine ulaşmak ve burada kalıcı bir varlık oluşturmak amacıyla gözlerden uzak biçimde sahada harekete geçtikleri belirtilmektedir. Yazara göre ilk değişimler şimdiden sahada görülmeye başlanmış olup bölge “tarihî bir dönüşümün” eşiğindedir.

Aşağıdaki görsel, Halamish Siyonist yerleşiminin 2017'den bu yana oluşturduğu fiilî kontrol alanının ne ölçüde genişlediğini göstermektedir. Bu alan artık yerleşimin yapılaşmış sınırlarıyla sınırlı değildir; sarı çizgiyle belirlenen bölgenin büyük bölümünü kapsamaktadır. Filistinlilerin bu alanın önemli bir kısmına erişimi; askerî kontrol noktaları, yerleşimci saldırıları ve İsrail makamlarının doğal alanları koruma gerekçesiyle uyguladığı kısıtlamalar yoluyla fiilen engellenmektedir.

¹⁰ Batı Şeria'daki İsrail kolonyal yerleşimlerinin idari sınıflandırmasına göre Binyamin Bölge Konseyi, yaklaşık olarak Ramallah ve el-Bire vilayetini kapsamaktadır.

Sarı çizgi, Halamish yerleşimi ile Nahliel yerleşimini birbirine bağlayan yolu göstermektedir.

Bu bağlamda Deyr Nizam Köy Meclisi Başkanı Ramzi es-Sufi, köyde yapılan ilk tahminlerin Halamish yerleşiminin, askerî kısıtlamalar, Siyonist yerleşimci şiddeti ve Filistinlilerin çevredeki arazilere erişiminin engellenmesi yoluyla, yapılaşmış alanının yaklaşık on katı büyüklüğünde bir bölge üzerinde fiilî kontrol kurduğunu gösterdiğini belirtmektedir.¹¹ Es-Sufi'ye göre bu kontrol tek bir bölgede yoğunlaşmamakta, çevredeki çeşitli doğal alanlara yayılmaktadır. Bunlar arasında Deyr Nizam yakınlarındaki Vadi Riya, Beytillu yakınlarındaki Vadi ez-Zerka Doğa Koruma Alanı, Nebi Salih yakınlarındaki Fayiz Bey Ormanı ve Halamish ile çevresindeki sömürgeci yerleşimler arasında bulunan doğal ormanlık alanların büyük bölümü yer almaktadır. Es-Sufi, bu genişlemenin yerleşimci kontrolünün artık yerleşimin resmî sınırlarıyla belirlenmediğini; aksine Filistinlilerin erişimden ve kullanımdan mahrum bırakıldığı alanların büyüklüğü üzerinden ölçülmesi gerektiğini ortaya koyduğunu belirtmektedir. Üstelik bu durum, arazilere resmen el konulmadan veya Siyonist yerleşimin resmî sınırları genişletilmeden gerçekleşmektedir.

Köy Meclisi Başkanı'nın aktardıklarının yanı sıra, bölgeye yapılacak bir saha ziyareti de Siyonist yerleşimin çevresindeki coğrafi alanda meydana gelen dönüşümün boyutlarını açıkça ortaya koymaktadır. Filistinlilerin erişebildiği alanlar artık büyük ölçüde Deyr Nizam ve çevredeki köylerin yerleşim alanlarıyla sınırlı kalırken, bu sömürgeci yerleşimlerin çevresindeki araziler, vadiler ve ormanlık bölgeler fiilen kapalı alanlara dönüşmüştür. Bölge

¹¹ Araştırmacı tarafından gerçekleştirilen kişisel görüşme, Temmuz 2026.

sakinleri, yerleşimci saldırıları veya İsrail ordusunun uyguladığı kısıtlamalar nedeniyle bu alanlara girmekten çekinmektedir.

2018 yılında Halamish yakınlarında bir yerleşim karakolu kuran aşırılık yanlısı terörist yerleşimci [Tzvi Bar Yosef](#), bu kontrol biçiminin dikkat çekici örneklerinden biridir. 2021 yılında Bar Yosef ve silahlı yerleşimcilerin, karakolun sınırları dışındaki kamusal alanlarda gezintiye çıkan Filistinli aileleri bölgeden uzaklaştırmak amacıyla gerçekleştirdiği tekrarlanan saldırılar belgelendi. Bu olaylarda, İsrail vatandaşı Filistinli bir aile ile dört başka aile hedef alındı. Olaylardan birinde İsrail ordusu da müdahale ederek ilk ailenin bölgeden ayrılmasını sağladı.

Bu olayların önemi yalnızca saldırıların kendisinden kaynaklanmamaktadır. Asıl dikkat çekici nokta, sınırlı bir alan üzerine kurulmuş bir sömürgeci yerleşim karakolunda yaşayan bir yerleşimcinin, çevredeki arazilere kimin girip giremeyeceğine fiilen karar verebilmesi, bu kararını uygulamak için orduyu devreye sokabilmesi ve silahlı saldırı tehdidini karakolun fiziksel sınırlarının çok ötesine uzanan bir kontrol aracına dönüştürebilmesidir.

Şubat 2024'te Birleşik Krallık, Bar Yosef'e [yaptırım uyguladı](#). İngiliz hükümeti, Bar Yosef'in kurduğu sömürgeci yerleşim karakolundan Filistinlilere karşı yıldırma ve şiddete başvurduğunu ve bölgede gezintiye çıkan Filistinli aileleri silah tehdidiyle korkuttuğunu belirtti. Bar Yosef'in yerleşim karakolu ise **“sistematik yıldırma ve şiddetin”** kaynağı olarak nitelendirildi. Bu örnek, tek bir tarımsal yerleşim karakolunun, çevresindeki geniş doğal alanlara resmen el konulmasına veya bu alanların ilhak edilmesine gerek kalmadan, geniş bir coğrafyada nüfuz ve kontrol kurmanın merkezi hâline nasıl gelebildiğini göstermektedir.

Sonuç

Sonuç olarak, Smotrich'in açıklamalarına yeniden bakıldığında, yukarıda ortaya konulan veriler bu dönüşümün artık aşırılık yanlısı bir bakanın geleceğe yönelik tasavvurundan ibaret olmadığını, aksine sahada aşamalı biçimde şekillenen bir gerçekliğe dönüştüğünü göstermektedir. İsrail, resmî ilhak yerine hukuki, idari, güvenlik ve yayılmacı kolonyal yerleşimcilik araçlarının iç içe geçtiği bir mekanizma üzerinden, açık bir ilhak kararı almaksızın toprak üzerindeki kontrol alanını genişletmektedir.

Halamish yerleşimi örneği, bu kontrolün artık yalnızca Siyonist yerleşimin yapılaşmış alanının büyüklüğüyle ölçülemeyeceğini; Filistinlilerin erişim ve kullanım imkânını kaybettiği alanların da dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu anlamda ilhak, artık resmî bir hukuki ilanı bekleyen tek seferlik bir karar olmaktan çıkmış; Batı Şeria'nın coğrafyasını her gün yeniden şekillendiren, süreklilik kazanmış bir sürece dönüşmüştür.